

MUNI

Reflexe a analýza dat

ZURn6337 Fokusní skupiny

O čem to dnes bude

- Reflexe proběhlých FG
- Přepis FG
- Kvalitativní analýza
  - Základní logika
  - Teorie
  - Poznámky
- Tematická analýza a analýza „Zakotvenou teorií“
  - Základní logika a původ
  - Logika použití
- Analýza „v ruce“, analýza s použitím softwaru

Reflexe FG

Co se povedlo a proč?

Co se mohlo být lépe a proč?

Přepis skupinové diskuse

- Hlavní analytický materiál (zdroj dat)
- Náležitosti:
  - Hlavička nebo alespoň reference na údaje ze zápisu
  - Obsah
    - Téměř vždy nutné vyčerpávajícím způsobem (bez redukce!) Konzistentní styl, grafická úprava, struktura, značkování
    - Obsah, způsob a tón mluvy (nese význam nebo kontext)
    - Nonverbální komunikace
    - Kontext (vyznané události, intervence)
    - Použité materiály/aktivity (podnětové, ilustrační, popis principu aktivity)
    - Doplnění/vyznačení nejasností (nesrozumitelné pasáže, nejistota ohledně výroků,...)
  - Značkovací systém velmi různorodý, důležitá konzistence
    - Tučné písmo
    - Kurzíva
    - Podtrhávání
    - Závorka (typicky pro nejasné pasáže, nebo doplnění kontextu)
    - Odsazení
    - Interpunkce a jiné znaky

Table 10.1 Symbols for the components of non-verbal behaviour

Chronemics	'.....'	Long pause
	'...'	Pause
	.....	Silence
Kinesics	[Including notes]	For various reactions, for example: redness, embarrassment, anger etc.
	????	For people who show their disagreement without speaking
	Yes!yes!	For people who show their agreement without speaking
Paralinguistics	Underscore	Emphasis
	Uppercase	High voice
	Smaller size word font	Low voice

Source: Elaboration from Acocella, 2008: 86-7

BOX 4.1 TRANSCRIPTION REQUIREMENTS FOR SUBSTANTIVE ANALYSIS

[	to indicate the point at which the current speaker is overlapped by another's speech
(attempt)	suggestions regarding uncertain transcription
{ }	unintelligible speech
—	speaker's emphasis
WORD	loud utterance
[ ]	transcriber added text, e.g. pause, sign, body movement, acting out

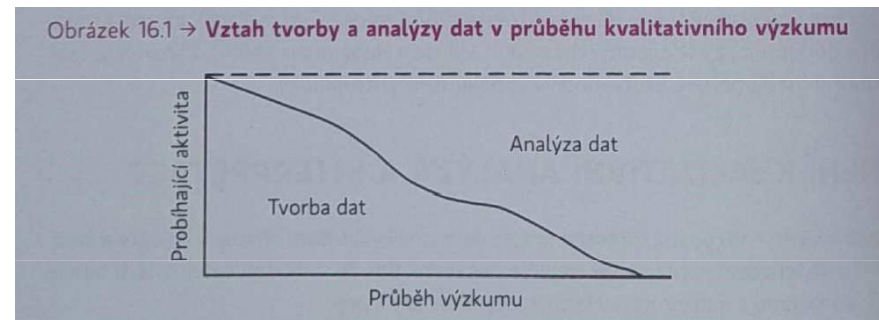
Source: Adapted from Silverman, 1993

Sarah: [They'll try to stop them. [all talking at once here]
 Jackie: [They'll try to stop
 Unidentified: [( )
 Karen: No miss!
 Jackie: [They'll try to force her not to give up.
 Karen: She'll try to give up, when she's trying to give up, but she'll be round all her friends who are smoking and she just won't be able to give up.
 Unidentified: No
 Karen: [She'll just
 Jackie: [No, and she'll be gasping for a fag.
 Karen: She'll just, yeah want a fag and she'll have to (book after) them, or take one off them or something, innit.

(Kvalitativní) Analýza

Základní teze

- Nejde o četnosti (ty jsou spíše kontextuální informací), jde o smysl a významy
- Žádná analýza není **objektivní**
- Analýza **nezačíná až po dokončení** sběru dat
- Analýza **bez interpretace** je nemožná a k ničemu

(Kvalitativní) Analýza

Logika

- Dva úzce propojené procesy kvalitativního výzkumu
- Analýza
  - prostředek redukce dat -> závěry
  - za účelem dosažení interpretace
  - „vytváří příběhy“
- Interpretace
  - prostředek a způsob vysvětlování závěrů
  - vytváření významu
  - „definuje způsob, jak příběhům rozumět“
- Kroky analýz nutně nejsou lineární (opakovaný návrat, „přeskakování“)

Základní kroky

- Produkce dat
- Zhmotnění dat (záznam)
- Vizualizace dat (přepis, poznámky)
- Pročítání
- Zapisování (poznámek, kódů, popisků)
  - Fixuje intersubjektivní porozumění
  - Fixuje stabilitu v čase
- Redukce (kódování, kategorizace, dekompozice)
- Porovnávání (aktérů, promluv, činností, událostí, situací, kódů, poznámek)
- Pojmenovávání (souvisí se zapisováním a redukcí, vyšší úroveň abstrakce)
- Interpretace

(Kvalitativní) Analýza

A teorie

- Vždy nějaká hraje roli (epistemologie, VP, VO, metoda, „vztažnost k hodnotám“, krajina významů)
- Při analýze se často kombinují dva přístupy:
  - **Deduktivní**: Kóduji a kategorizuji segmenty za pomoci pojmů z literatury („mám koncepty“ a „hledám pro ně segmenty“).
  - **Induktivní**: Při kódování a kategorizaci segmentů konzultuji s literaturou a upravuji nebo zpřesňuji názvy a vztahy.

Analýza

Poznámky

- Úvahy, nápady, otázky a předběžné závěry týkající se dat a jejich segmentů
- Obsah segmentů, dokumentů, popisky kódů, témat/kategorií
- Typy:
  - Interpretativní: zaměřené na podstatu, závěry a vysvětlení
  - Teoretické: zaměřené na teoretické koncepty, teorie, teoretiky/čky a jejich užití
  - Metodologické: zaměřené na proces výzkumu, limity, charakteristiky účastníků a výzkumného prostředí
  - Reflexivní: zaměřené na vlastní pozici a její reflexi (hodnoty, rozhodnutí, pocity)
- Dělejte je zevrubně a vždy (potom nebo „to si budu pamatovat“ neexistuje!)

Dva typy analýz

Tematická a Zakotvená teorie

- Běžně používané
- Flexibilní použití (poměrně „volnomyšlenkářské“ ve vztahu k předpokladům a práci s daty)
- Bez epistemologického „baťůžku“
  - (Kritická) Diskurzivní analýza: Foucaultovské pojetí moci, analýza moci a jejího výkonu
  - Narativní, Biografická analýza: nevhodné pro skupinové diskuse, důraz na kontinuitu vyprávění a individuální biografii
  - Konverzační analýza: realita konstruována skrze konverzace, jazykově analytická, někdy problém s etikou (etnomentodologie)
  - (Interpretativní) Fenomenologická analýza: fenomenologie, procesy „uzávorkování“ a hermeneutického kruhu

Dva typy analýz

Tematická

- První užití nejasné (19. stol, 70. léta, přelom milénia)
- Braun & Clarke (2006): **systematizace a zpřístupnění**
- Jedna z **nejpoužívanějších** a **nejoblíbenějších** analýz, **progresivní vývoj** (Braun & Clarke, 2022)
- Postup většiny ostatních analýz (**spor o svébytnost**)
- Velmi **vhodná pro začínající** výzkumnice/íky, **neakademické výzkumy**
- **Aplikovatelná** na jakýkoliv typ dat, **přístupná, otevřená invenci**

Zakotvená teorie

- Poprvé použita **Anselmem Straussem a Barney Glaserem** pro výzkum umírání *Awareness of Dying* (1965) -> úspěch -> (1967) *The Discovery of Grounded Theory*
- Rozdílnost pohledů vede v 70. a definitivně v 90. letech k **rozštěpu na dva proudy** (Strauss & Corbin, 1999 sevřenější a akademičtější)
- Progresivně se vyvíjí i „**liberalnější proud**“ (Charmaz, 2014)
- **Velmi používaná metoda, často ale v omezené variantě** (jen kódovací a částečně interpretační mechanismus, **což připouští !**, viz (Strauss & Corbin, 1999: 65))
- Ideálem je totiž **vytvoření kompaktní a nové teorie (!)** o výskytu a fungování jevu, což je obtížné
- **Vhodná jak pro začínající tak zkušené** výzkumnice/íky, spíše akademický výzkum.
- Výhoda i nevýhoda: **méně přístupná, rigoróznější, až přílišný důraz na indukci.**

Tematická analýza (Braun & Clarke, 2022)

Základní logika

- Metoda pro identifikaci, analýzu a reportování vzorců v datech, ale i prostředek k interpretaci.
- Data „sama nic neříkají“, nutnost interpretovat.
- Indukce i dedukce
- Literatura/teorie kdykoliv
- 6 kroků analýzy

Tematická analýza

Základní pojmy

- **Kód/y**: Základní jednotka vymezující **základní vlastnost segmentu dat**. Může fungovat **sémanticky** („nesplněná zkouška“) nebo **obsahově/konceptuálně** (neúspěch), záleží na přístupu (induktivní, deduktivní) nebo počtu průchodů.
- **Téma/ta**: „něco důležitého“ a opakujícího týkajícího se VO – **vzorec v datech vypovídající o významu v nich**. De facto specifické **zřetězení kódů** opatřené interpretací. Detailně vypovídá o „dění v datech“. Cílem analýzy je mít **jedno „latentní“ (ústřední) téma nebo sérii „menších“** (pro explorační výzkum).
- **Prevalence**: **významnost obsažená v datech** (nejde o konkrétní číslo, ale o obecné vyjádření četnosti nebo důležitosti – „většina“, „mnoho“, „nejdůležitější“...)

Tematická analýza

První krok

- Seznámení/seznamování se s daty
  - Detailní (často opakované) čtení
  - Probíhá již při přepisu, ale „vážně“ začíná až po jeho dokončení
  - Po jednotlivých datových jednotkách (rozhovor, FG, článek, obrázek)
  - Základní operace: poznámkování

Velmi otevřené, cokoliv důležitého nebo významného, volná forma

Často na úrovni „o něco úspornějšího“ převyprávění podstaty segmentu dat

Nejít jen pro „věcné“ stránce (předmětu výzkumu), ale i po všech ostatních okolnostech

Tematická analýza

Druhý krok

- Generování úvodních kódů
  - První úroveň redukce a segmentace (dekompozice dat)
  - Snižujeme bohatost úvodních poznámek (ponechat je!) na minimální úroveň
  - Umožňuje sdružovat několik segmentů pod jeden kód
  - Umožňuje jeden segment opatřit několika kódy
  - Je možné začít jak induktivně tak deduktivně (nakonec použijete oba přístupy)

Data extract	Coded for
it's too much like hard work I mean how much paper have you got to sign to change a flippin' name no I I mean no I no we we have thought about it ((inaudible)) half heartedly and thought no no I jus- I can't be bothered, it's too much like hard work. (Kate F07a)	1. Talked about with partner 2. Too much hassle to change name

One morning, when Gregor Samsa woke from troubled dreams, he found himself transformed in his bed into a horrible vermin. He lay on his armour-like back, and if he lifted his head a little he could see his brown belly, slightly domed and divided by arches into stiff sections. The bedding was hardly able to cover it and seemed ready to slide off any moment. His many legs, pitifully thin compared with the size of the rest of him, waved about helplessly as he looked.

"What's happened to me?" he thought. It wasn't a dream. His room, a proper human room although a little too small, lay peacefully between its four familiar walls. A collection of textile samples lay spread out on the table - Samsa was a travelling salesman - and above it there hung a picture that he had recently cut out of an illustrated magazine and housed in a nice, gilded frame. It showed a lady fitted out with a fur hat and fur boa who sat upright, raising a heavy fur muff that covered the whole of her lower arm towards the viewer.

Gregor then turned to look out the window at the dull weather. Drops of rain could be heard hitting the pane, which made him feel quite sad. "How about if I sleep a little bit longer and forget all this nonsense", he thought, but that was something he was unable to do because he was used to sleeping on his right, and in his present state couldn't get into that position. However hard he threw himself onto his right, he always rolled back to where he was. He must have tried it a hundred times, shut his eyes so that he wouldn't have to look at the floundering legs, and only stopped when he began to feel a mild, dull pain there that he had never felt before.

"Oh, God", he thought, "what a strenuous career it is that I've chosen! Travelling day in and day out. Doing business like this takes much more effort than doing your own business at home, and on top of that there's the curse of travelling, worries about making train connections, bad and irregular food, contact with different people all the time so that you can never get to know anyone or become friendly with them. It can all go to Hell!" He felt a slight itch up on his belly; pushed himself slowly up on his back towards the headboard so that he could lift his head better; found where the itch was, and saw that it was covered with lots of little white spots which he didn't know what to make of; and when he tried to feel the place with one of his legs he drew it quickly back because as soon as he touched it he was aware of a cold shudder.

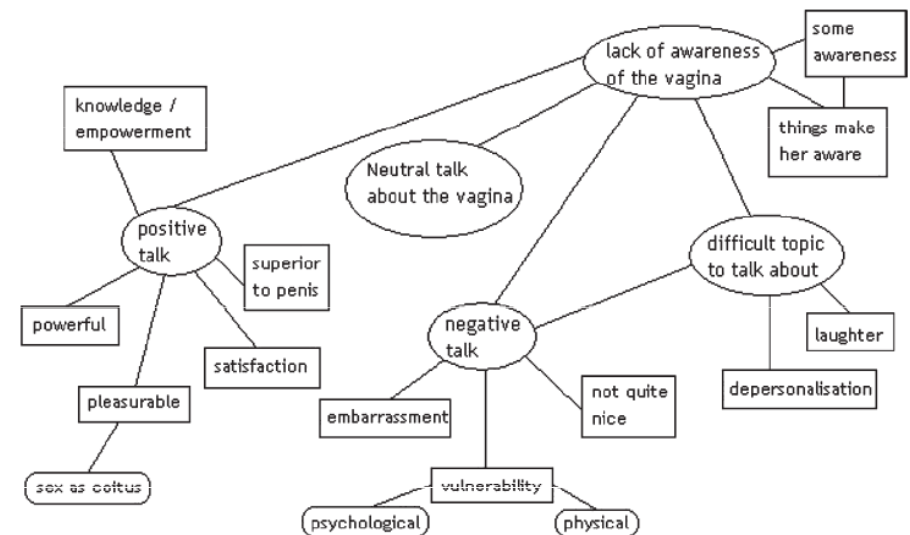
- Carsten Knoch work
- Carsten Knoch environment
- Carsten Knoch emotions
- Carsten Knoch physical discomfort
- Carsten Knoch physical discomfort
- Carsten Knoch physical discomfort
- Carsten Knoch work

Tematická analýza

Třetí krok

– Hledání témat

- Druhý stupeň redukce dat
- Ideálně když máme (prozatímně) **kompletně nakódovaný soubor**
- **Procházení kódů a hledání struktury**
  - Podobnost/rozdílnost
  - Obecnost/konkrétnost
- Dobré **pomůcky**: schémata, myšlenkové mapy apod.
- Cíl: **redukovat množství kódů** (stanou se součástí většího analytického celku) a **vnést mezi ně vztahy** -> vytvořit **pracovní analytické schéma témat**
- Je možné **vytvářet i subtémata** (obecnější, než jen kód, ale méně než téma)
- Některé kódy **nikam nesedí** (odkládání bokem pro další zvážení)

Tematická analýza

Čtvrtý krok

– Revize témat

- Dobré činit s mírným odstupem
- Posouzení soudržnosti a bohatosti témat a subtémat

Téma málo bohaté: nedostatek kódů/subtémat

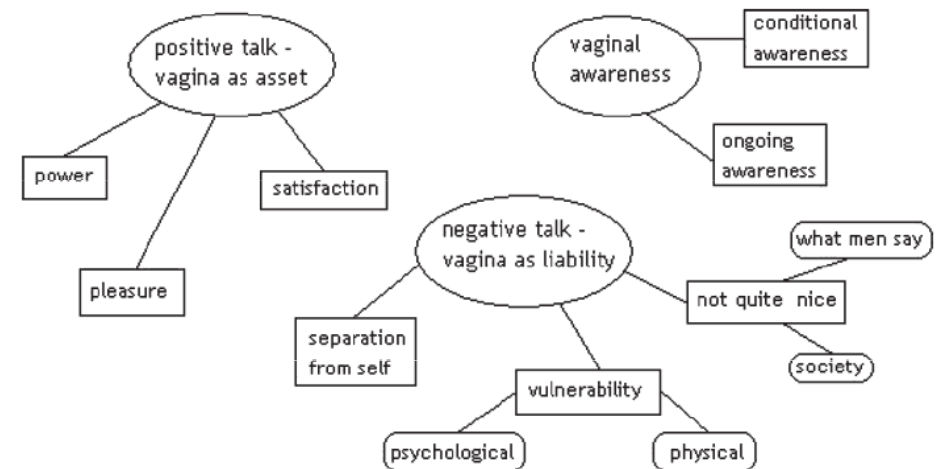
Téma nesoudržné: subtémata/kódy spolu vhodně nekomunikují, netvoří celek

- Klíčem je vnitřní homogenita a vnější heterogenita témat

Kontrola kódů v subtématech a tématech

Kontrola vztahů mezi tématy a subtématy

Doplnění kódů z kategorie „různé“ (nevytvořily nové struktury?, nenarušily současné schéma?)

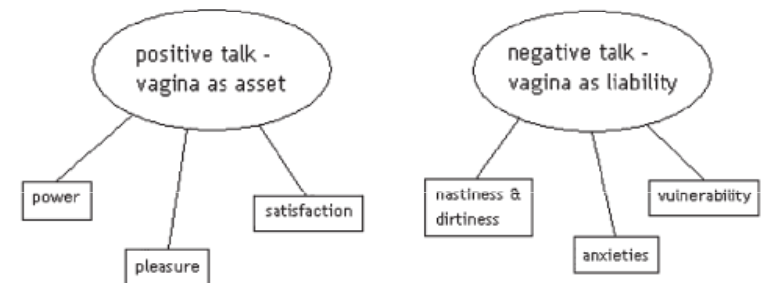
- Neopakujte donekonečna

Tematická analýza

Krok pět

- Definování a pojmenování témat
  - Nalezená témata bodu čtyři nejsou konečný výsledek!
  - Jde o poslední krok, kde jde sice o obsah dat, ale daleko více jde o jejich implikace (co znamená povaha témat a jejich spojení).
  - Je třeba je pojmenovat tak, aby dávaly ucelenou odpověď na položené výzkumné otázky.
  - Nejde jen o popis obsahu dat, ale příběh o jevu, který zkoumáme – o jeho povaze (obsah) a implikacích (význam)
  - Pokud je témat více, je třeba popsat je také zastřešujícím způsobem
  - Samotné názvy témat by měly být co nejvíce úsporné a výstižné

Tematická analýza

Krok šest

– Psaní zprávy

- Nejabstraktnější úroveň analýzy, vysoce analytická a interpretativní, „surových dat“ je v textu minimálně
- Zahrnuje zprávu o nalezeném „příběhu“ tvořeném tématy, jejich obsahy a jejich spojitostmi a implikacemi
- Vhodné ilustrace nejcharakterističtějších momentů dat (výňatky z diskusí)
  - Síla není v množství
  - Sám výňatek nenahrazuje interpretaci výzkumníka/ce
- Interpretace buď přímo zahrnuje explikaci toho, proč tematická struktura vypadá zrovna takto (počet témat, charakter vztahů, podobnosti a rozdílnosti významů apod.), nebo může být předmětem reflexivní samostatné části.

Tematická analýza

Checklist

Table 2 A 15-point checklist of criteria for good thematic analysis

Process	No.	Criteria
Transcription	1	The data have been transcribed to an appropriate level of detail, and the transcripts have been checked against the tapes for 'accuracy'.
Coding	2	Each data item has been given equal attention in the coding process.
	3	Themes have not been generated from a few vivid examples (an anecdotal approach), but instead the coding process has been thorough, inclusive and comprehensive.
	4	All relevant extracts for all each theme have been collated.
	5	Themes have been checked against each other and back to the original data set.
Analysis	6	Themes are internally coherent, consistent, and distinctive.
	7	Data have been analysed – interpreted, made sense of – rather than just paraphrased or described.
	8	Analysis and data match each other – the extracts illustrate the analytic claims.
Overall	9	Analysis tells a convincing and well-organized story about the data and topic.
	10	A good balance between analytic narrative and illustrative extracts is provided.
	11	Enough time has been allocated to complete all phases of the analysis adequately, without rushing a phase or giving it a once-over-lightly.
Written report	12	The assumptions about, and specific approach to, thematic analysis are clearly explicated.
	13	There is a good fit between what you claim you do, and what you show you have done – ie, described method and reported analysis are consistent.
	14	The language and concepts used in the report are consistent with the epistemological position of the analysis.
	15	The researcher is positioned as <i>active</i> in the research process; themes do not just 'emerge'.

Tematická analýza

Chyby

- „Nalezená“ témata odpovídají jednotlivým účastníkům: Analýza není dokončena, jde nám o fasety intersubjektivního významu, ne individuálních smyslů.
- Jde o sbírku výňatků: Data sama neříkají co si o nich myslet, to dělají až vyšší úroveň analýzy, které zjevně nebyly provedeny.
- Sbírká témat ve stylu „...a další vlastnost“: Analýza není dokončena, nalezení a vyložení témat bez jejich sofistikovanější strukturační v arbitrárním pořadí není dobrý výsledek.
- Výňatky neilustrují vhodně interpretační text: buď v analýze nebyla věnovaná pozornost alternativním významům, nebo jsou data chudá (prezentuje se to, co je po ruce), nebo nebyly dostatečně kvalitně provedeny finální kroky analýzy

Zakotvená teorie

Základní logika a pojmy

- Poměrně **sofistikované názvosloví** (očekává se při použití metody) a sevřený průběh
  - **Teoretická citlivost**: vše, co si výzkumník s sebou nese do terénu i do analýzy (své **předpoklady, hodnoty, úsudky a teoretické znalosti**) - bez ní by nebyla analýza možná
  - **Teoretické vzorkování**: **úprava zdrojů dat** (typicky osoby nebo materiál) nebo úhlů pohledu na základě zjištění z průběžné analýzy.
  - **Teoretická saturace**: situace, kdy se **v datech již neobjevují nové vzorce** (ideální stav pro vybudování v datech zakotvené teorie).
  - **Pojem**: označení přidělené **segmentu dat**
  - **Kategorie**: třída/shluk pojmů
- **Tři úrovně kódování** (nejde o zcela oddělené aktivity, v čase se mohou různě vracet):
  - **Otevřené kódování**
  - **Axiální kódování**
  - **Selektivní kódování**

Zakotvená teorie

Otevřené kódování

- První stupeň analýzy: označování a kategorizace pojmů (vlastně jde o přiřazování pojmů, tedy „kódů“ segmentům dat a jejich shlukování)
- Cílem je segmentovat a redukovat data
- Při čtení dat neustále odpovídáme na otázku, „Co se tady děje?“
- Vhodné užívat maximálně několikaslovné pojmenování pojmů
- Výsledkem je seznam pojmů, které označují různé záležitosti (strach, nadšení, redakční dozor, domácí úlohy)
- Následně tyto pojmy porovnááme s ostatními na základě podobnosti nebo rozdílnosti (např. strach a nadšení mohou být *emoce při výkonu praxe*), tak vznikají kategorie
- Kategorie by měly být tvořeny co nejhomogennějším shlukem pojmů
- Pojmenování kategorií může být v úvodu dost deskriptivní, ale obecnější a abstraktnější než názvy samotných pojmů
  - Lze je vyvodit z dat (indukce): lze použít i „in vivo“ jazyk účastníků/ic
    - Klad: Nic důležitého neunikne
    - Zápor: Těžko se hledá obecnost
  - I z literatury (dedukce)
    - Klad: Pomáhá s interpretací
    - Zápor: Omezuje imaginaci

Zakotvená teorie

Otevřené kódování

- Kategorizací (vytvářením kategorií)
přiřazujeme pojmům jejich
  - Vlastnosti: povaha
  - Dimenze (rozsah): valence, jednotka

<i>Kategorie</i>	<i>Vlastnosti</i>	<i>Dimenzionální rozsah</i> (použitý na každý výskyt)		
sledování	frekvence výskytu	často	-----	nikdy
	míra	více	-----	méně
	intenzita	vysoká	-----	nízká
	doba trvání	dlouho	-----	krátce

Zakotvená teorie

Axiální kódování

- Postup **dalšího rozvíjení vzniklých kategorií** za účelem jejich **bližší specifikace** pro pozdější spojování do obecnějších ceků
- Druhá úroveň kategorizace, abstrakce a redukce dat
- Přiřazujeme kategoriím (shlukům pojmů) komplexní „vějíř“ vlastností (tvoříme **subkategorie**):
  - **Příčinné podmínky**: události nebo dění vedoucí k nějakému účinku nebo jednání (prvotní příčina), někdy může tuto roli hrát kontext – „kvůli, když, zatímco, od té doby, následkem“
  - **Kontext**: vlastnosti jevu definované pozicí na ose vlastností a dimenzí, soubor podmínek pro výskyt nebo absenci
  - **(Strategie) jednání a interakce**: aktér a jeho aktivita a činnost ve vztahu k okolí (vždy nějaké ego a protějšek, má nějaký vývoj v čase, má cíl=smysl, je záměrné nebo nezáměrné, má aktuální nebo neaktuální důsledky, zasahují do něj intervenující podmínky) – slovesa nebo přechodníky činné („pracovat, zjistit, snažit se, držet se“)
  - **Intervenující podmínky**: obecné usnadňující nebo znesnadňující vlivy pro dané jednání v daném kontextu (čas, prostor, kultura, socioekonomické postavení, technika, historický kontext, individuální biografie)
  - **Následky**: Dopady, důsledky, účinky jednání (mohou v jiném kontextu být příčinnými podmínkami)

Zakotvená teorie

Axiální kódování

- Postupujeme podle tzv. **paradigmatického modelu**

(A) *PŘÍČINNÉ PODMÍNKY* → (B) *JEV* → (C) *KONTEXT* →
(D) *INTERVENUJÍCÍ PODMÍNKY* → (E) *STRATEGIE JEDNÁNÍ A INTE-*
RAKCE → (F) *NÁSLEDKY*

- Jev je nějaká **ústřednější kategorie** otevřeného kódování
- Jev je v tomto případě kategorie *emoce při výkonu praxe*
- **Subkategorie jsou vzájemně tvořeny kategoriemi** z otevřeného kódování
- Výsledkem je jakási **síť vzájemně propojených kódů**, které se specifikují
- Jedna kategorie (která se tím stává subkategorií) tedy zaujímá různou pozici podle toho, s jakou jinou kategorií je spojena
- Pozor na **nekonečné hledání spojitostí** všeho se vším (některé spojitosti prostě nejsou důležité), zejména u komplexních dat (možná máte málo kategorií (znovu otevřeně kódovat))
- Dávejte pozor na **opakující se pravidelnosti**
- Střídejte **induktivní a deduktivní způsob práce**, kreslete si **diagramy**, klad'tě si jednoduché otázky po spojitostech a odpovídejte na ně **krátkými odstavci** definujícími vztahy v paradigmatickém modelu
- Zde může končit užití jako **alternativa tematické analýzy**

Analýza

Selektivní kódování

- Pomůcka pro uvažování nad vztahy (Heřmanský, M. (2019). Analýza a interpretace dat v kvalitativním výzkumu. In *Metody výzkumu ve společenských vědách* (pp. 415–444). FHS UK.)

Rámeček 16.10 → Základní vztahy mezi kódy

Vztah	Typ vztahu	Popis vztahu	Příklad
Příčina	asymetrický	A je důvodem B	Hudba je důvodem přijetí emo identity.
Inkluze	asymetrický	A je druhem B	Hudba – BMTH je druhem hudby poslouchané emaři.
Atribuce	asymetrický	A je vlastností B	Hudba – BVB je vlastností „třináctek“.
Podmínka	asymetrický	A je podmínkou B	Bydliště či škola ve větším městě je podmínkou první nezprostředkované zkušenosti s emo subkulturou.
Rozpor	symetrický	A a B si vzájemně odporují	„Třináctky“ odporují emo jako ideologii.

Zakotvená teorie

Selektivní kódování

- Poslední úroveň abstrakce a zároveň **integrace za účelem interpretace**.
- **Dílčí výsledky** paradigmatičkých modelů integrujeme **do uceleného celku**
- Rozhodnutí o finálním spojení kategorií a interpretaci tohoto spojení
  - Sepsání **odstavce textu**, který bohatě a hutně popisuje hlavní příběh v datech (tzv. kostra příběhu)
  - Na základě tohoto **označíme kategorie**, které zahrneme do finálního modelu (teorie)
    - Vybereme jednu centrální**, kolem které postavíme několik vedlejších (ty tvoří její rozvedení, barvitost, dimenze a okolnosti)
    - Pokud jednu hlavní nejsme schopni vybrat, musíme zastřešující **hlavní tezi příběhu pojmut narativně** (hlavních kategorií pak bude několik)

Ve zmíněném příkladu měla badatelka mnoho kategorií, ale žádná z nich nebyla dostatečně široká, aby pojala celou myšlenku zvládnání rizik za účelem ochrany plodu. Zdálo se, že každá kategorie popisuje pouze část tohoto jevu. Po dlouhém přemýšlení byl pro ústřední jev vybrán termín „Ochranná regulace“ (Protective Governing). Regulace: znamená jednání matek směřující k získání kontroly nad riziky spojenými s jejich těhotenstvím. Ochranné: naznačuje, že podstatou jejich jednání byla ochrana plodu. (Bylo by zajímavé nalézt opačné

Postupujeme opět pomocí paradigmatického modelu

- Když se nedaří: **bavte se s okolím** – vyložte to jako babičce nebo dědečkovi

Zakotvená teorie

Selektivní kódování

- Cíl: Vytvoříme ideálně **jeden obecný hypotetický paradigmatický výrok**, který by měl následně **pokrýt cca všechna naše data** (zakotvíme teorii).
- Pokud nám **nějaké kategorie** nebo jejich dimenze **narušují odpověď**, je možné, že:
  - Jde o liminální **(mezní) situaci**, která spadá na pomezí dvou kategorií: pak tento případ v tomto smyslu zahrneme do interpretace
  - Jde o „**úleťáka**“: může být extrémním projevem nějaké (intervenující) podmínky, popíšeme tuto podmínku.
- **Doladujeme** finální drobné nepřesnosti

Zakotvená teorie

Selektivní kódování

– Příklad výsledku

Chronické onemocnění zcela změnilo povahu těhotenství a připojilo k němu rizika, která by v něm jinak nebyla. Interakcí mezi onemocněním a těhotenstvím vznikají **rizikové faktory**. Před dvaceti nebo třiceti lety měly ženy trpící cukrovkou, onemocněním ledvin nebo lupenkou jen zřídka děti, že se jim narodilo živé dítě. V době, kdy dosáhly reprodukčního věku, byl jejich vlastní zdravotní stav natolik vážný, že pro ně bylo velmi obtížné vůbec otěhotnět a posléze nepotratit. Dnes je mnoho chronických onemocnění léčeno a udržováno pod kontrolou tak, že zdraví žen je během jejich reprodukčního věku mnohem lepší než tomu bylo dříve. I dnes je třeba brát na taková těhotenství zvláštní ohledy, moderní věda však znásobila šance těchto žen na živé a zdravé dítě a poskytla způsoby, jak zvládat potíže novorozenců, které se mohou po porodu vyskytnout. Přirozeně, čím těžší je onemocnění, tím je obtížnější udržet symptomy pod kontrolou a tím jsou také vyšší rizika s nimi spojená. Také jsou zde určitá krizová období v průběhu těhotenství, která se zdají zdravotnickému personálu nebezpečnější než jiná. Například třicátý sedmý týden je zřejmě kritickým bodem u diabetiček, takže sledování jejich stavu je od tohoto okamžiku intenzivnější.

Kontext, kdy těhotenství i onemocnění nejsou pod kontrolou, avšak situace není kritická

Riziko je hodnoceno jako vysoké a těhotenství a onemocnění není pod kontrolou, protože se s nimi děje něco špatného. Již nejsou stabilizované. Lékařské nebo porodnické komplikace ohrožují výsledek, ale ještě nedosáhly kritických rozměrů. Nápovědi, které ženy vedly k tomuto hodnocení byly následující: intenzifikace symptomů onemocnění, jako jsou dýchací obtíže nebo únava ztěžující i rutinní činnosti. Další bylo objevení se porodnických komplikací jako předčasné porodní bolesti, krvácení nebo eklampsie. Například jedna žena se dozvěděla, že růst jejího plodu je nedostatečný, že plod je „na svůj gestační věk příliš malý.“ U jiné ženy, když přišel třicátý sedmý týden, tým zdravotníků zintenzivnil své úsilí včetně použití doplňkových porodnických vyšetření. Přesto zde však byly příznaky, které ženu ujišťovaly, že má stále šanci, že porodí zdravé dítě. Silný tep srdce plodu a jeho normální pohyblivost byly některé z těchto ujišťujících nápovědí. Jejich **Úkolem**, jak jej samy vnímaly, nyní bylo dostat onemocnění a těhotenství pod kontrolu, vrátit je do normálního stavu a omezit rizika.

Ženy byly stále vysoce motivované svou touhou po zdravém dítěti. Zvažování bylo v tomto kontextu komplikovanější, protože ženy měly méně možností na výběr. Musely dělat **kompromisy**. Někdy bylo možné těhotenství udržet jen za cenu vyšších dávek léků s potenciálními vedlejšími účinky. Bylo třeba vybrat nejméně rizikový lék. Hospitalizace často znamenala také ohrožení pracovního místa, přípravy dětí do školy a podobně. Zde se ženy musely rozhodovat mezi očekávaným zdravím dítěte a pohodou v práci a rodině. I když dítě bylo na prvním místě, samo rozhodnutí zařadit jej na toto první místo bylo často těžké.

Společné zvládnání za těchto podmínek jsme nazvali **Svěřená kontrola**. Intervenujícími podmínkami umožňujícími tento způsob kontroly byly: nestabilita onemocnění nebo těhotenství a ženina víra ve schopnosti týmu zdravotníků omezit rizika. Tým zdravotníků na to reagoval **Zvýšením úsilí** s taktikami jako jsou čas-

Zakotvená teorie

Selektivní kódování

– Příklad výsledku (pokračování)

tější návštěvy ženy, konzultace s dalšími lékaři, zmnožení porodnických a lékařských vyšetření, změny léčebných postupů a často také hospitalizace, z důvodu větší kontroly nad situací. Strategie kontroly užívané v tomto kontextu ženami jsme nazvali **Činění nezbytných opatření**. Pečlivěji sledovaly své symptomy a všechny změny hlásily lékařům. Udělaly nutné změny ve svém programu, byť to měla být dočasná hospitalizace, třeba i se členy rodiny, kteří se o ně starali. Přísně dodržovaly léčebný režim. Jejich situace doma často omezovala jejich úsilí. Pokud žena nemohla najít nikoho, kdo by jí pohlídal její ostatní děti, nemohla být hospitalizována, musela zůstat doma a léčit se co možná nejlépe tam. Z pohledu lékaře je hospitalizace žádoucí, ale za těchto podmínek by narušila chod domácnosti. Ke komunikaci mezi nemocnicí a domácností ženy používaly telefon.

Ve třech případech se ženy domnívaly, že léčba, kterou v nemocnici podstupují, dokonce zvyšuje riziko, které jim a jejich dětem hrozilo. Když se jim nepodařilo vymoci si změnu léčebného postupu, uchýlily se ke strategii **Odebrání svěřené kontroly**, a to tím, že opustily nemocnici, aby tak „zachránily své dítě“ a sebe sama.

Úsilí partnerů v tomto kontextu jsme nazvali **Dočasný pečovatel**. Nejenže museli ještě více podporovat své těhotné partnerky, ale také byli nuceni převzít všechny domácí práce, které jinak dělá jejich žena. **Obavy o následky** byly tímto kontextu čtenější. V obavě, že nebudou mít zdravé dítě, se ženy uchýlovaly k ochranné strategii **Pozdržení příprav na dítě**, dokud nebudou rizika omezena.

Když bylo jejich úsilí úspěšné, těhotenství a onemocnění se dostaly zpět pod kontrolu a rizika byla minimalizována, což ženám umožňovalo dosáhnout kýženého **Výsledku**. Narození zdravého dítěte bylo pocíťováno jako **Obrovská úleva**. Byly zde jak běžné porody, tak porody císařským řezem. Dvě děti byly na svůj gestační věk příliš malé. Některé ženy byly ochotny uvažovat o dalším těhotenství a jiné usoudily, že rizika jsou příliš vysoká. Ačkoliv se ženy zdržovaly emocionálních a fyzických příprav na dítě, všechny si po porodu k dítěti vytvořily pevný vztah.

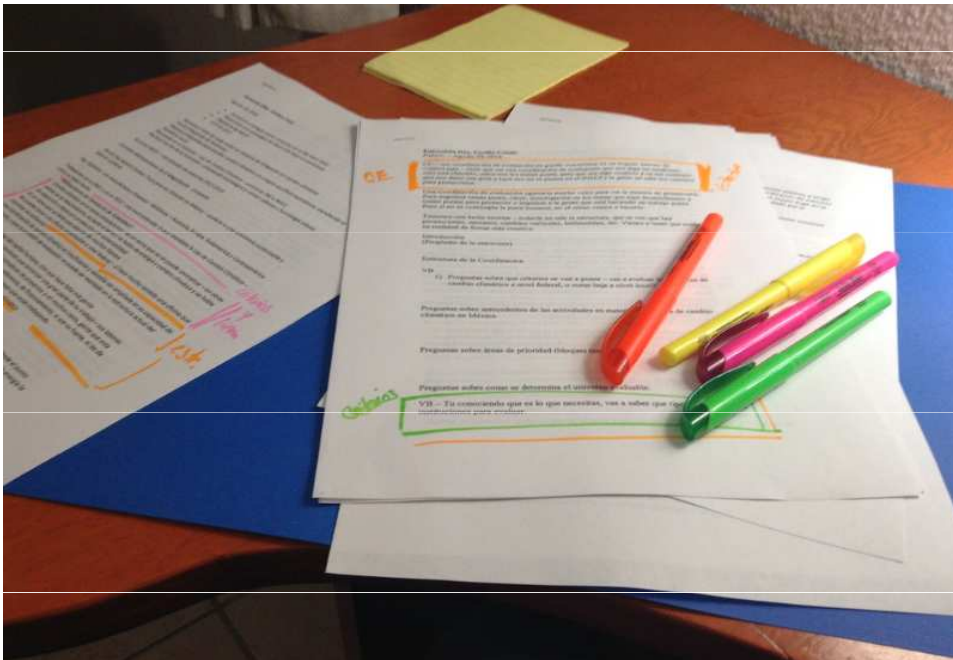
Analýza

Typy provedení

Vlastnosti	„V ruce“	Software
Povaha	Papír, barevné tužky, štítky	PC
Předpoklady	Hodně prostoru, vzdušné formátování textu a okrajů	Software a obeznámenost s ovládáním, větší monitor/display
Výhody	Jednoduchost činnosti	Práce odkudkoliv
	Fyzický přehled	Prohledatelnost a škálovatelnost dat
		Neomezený prostor
		Flexibilita práce s daty (barvy, úpravy)
		Vytváření výstupů (grafické, tabelované)
		Počítání analýz (shoda kódérů apod.)
Nevýhody	Málo prostoru pro chybu nebo flexibilitu (barva, pojmenování kategorie, špatné zařazení)	Nákladnost
	Nároky na disciplínu při nakládání s daty (promíchání, ztráta)	Nepřehlednost
		Nutnost znalosti práce

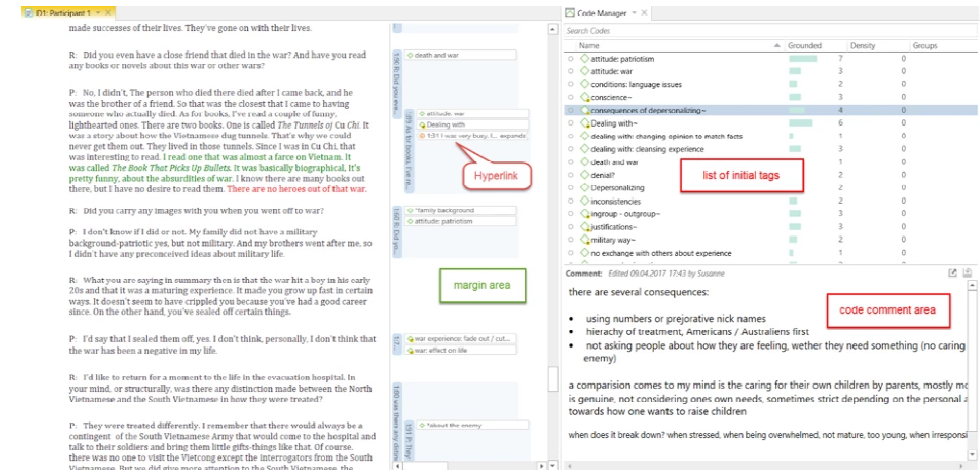
Analýza

„V ruce“

<https://www.flickr.com/photos/rolexpv/14948000998/in/photostream/>

Software

- Atlas.ti (Studio 5.27), QDA Miner (Lite verze free)
- Další: NVivo, CAQDAS, Max QDA

O čem to dnes bylo

- O úspěších i limitech vašich FG
- Jak na přepis FG
- Jak analyzovat data FG
  - Užití Tematické analýzy a Zakotvené teorie
- O analýze s fixy i jedničkami a nulami